

Pkt. 3: Handelsavtaler som virkemiddel for å fremme gode arbeidsstandarder, herunder om hvordan sammenhengen mellom arbeidstakerrettigheter og handel er behandlet på den internasjonale arena

Spørsmål og diskusjon:

Spørsmål: Uten kontroll og håndheving har lover og regler ofte begrenset innvirkning. Hvordan kan man best bistå i oppbygging av tilstrekkelig effektive tilsynsorganer, for eksempel oppbygging og styrking av arbeidstilsyn?

Svar v/ILO: Styrking og utvikling av arbeidstilsyn er et meget sentralt område, men også vanskelig. I de fleste land har man lovgivningen på plass, men mangler (effektiv) håndheving. Dette er ikke alltid kun et spørsmål om ressurser. I mange land møter man andre barrierer, som for eksempel kulturforskjell og korrupsjon, som må overvindes først. Det er tidskrevende og fordrer først og fremst omfattende "institutional building".

Spørsmål: Kan det gis eksempler på at handelsavtaler som instrument faktisk har en positiv innvirkning for å fremme gode arbeidsstandarder?

Svar v/ILO: Ja et godt eksempel er handelsavtalen mellom USA og Cambodia, hvor USA i forbindelse med tildeling av kvoter for tekstilimport stiller krav om at den Cambodianske tekstilindustri skal inngå i et samarbeide med ILO, for å høyne sentrale arbeidsstandarder, herunder bedre arbeidsvilkår og høyere lønn. Dette har virket etter hensikten og ILO vil gjerne utbrede dette konsept til andre land.

Spørsmål: Hvorfor er det så vanskelig å regulere sosiale standarder i WTO-sammenheng?

Svar v/WTO: Dette er utelukkende et spørsmål om politisk vilje. For eksempel er reglene om IPR (Intellectual Property Rights/WIPO) blitt innlemmet i WTO-regelverket. Det er ikke noen juridiske grunner til at ikke også å innlemme sosiale rettigheter og arbeidsstandarder i WTO på samme måte.